

Helsingin ja Espoon tulvaryhmän kokous 19.3.2020

Aika: 19.3.2020 klo 9-11
Paikka: Teams-kokous
Paikalla: Kaarina Rautio, Uudenmaan liitto
Tanja Lamminmäki, Uudenmaan liitto
Kari Rantakokko, Uudenmaan ELY-keskus
Olli Jaakonaho, Uudenmaan ELY-keskus
Jouni Kilpinen, Helsingin kaupunki
Esa Rauhala, Espoon kaupunki
Sami Lindberg, Helsingin pelastuslaitos
Leena Sänkiaho, HSY
Reetta Kuronen, Helsingin kaupunki

Poissa: Antti Lallukka, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen
Puheenjohtaja avasi kokouksen ja kokouksen osallistujat käytiin läpi.

Reetta Kuronen nimettiin Helsingin ja Espoon tulvaryhmään uutena asiantuntijajäsenenä.

2. Asialistan hyväksyminen
Asialista hyväksyttiin.
3. Edellisen kokouksen muistio
Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.
4. Tulvakartoituksen tilanne

Tapaaminen Helsingin kaupungin kanssa 31.1.2020

Helsingin kaupungilta esitettiin toive keskustella tulvakarttojen ajantasaisuudesta ja käytettävyydestä osana kaupungin suunnittelua. Uudenmaan liiton, ELY-keskuksen ja Helsingin kaupungin välinen neuvottelu pidettiin 31.1.2020. Kokouksessa sovittiin, että kaupunki tarkistaa tulvariskikohteet ja laatii näitä koskevat aluekohtaiset informatiiviset kuvaustekstit. Lisäksi sovittiin, että käytettyjen laserkeilausaineistojen ajantasaisuus tarkistetaan. Kokouksen jälkeen on todettu, että tulvakartat pohjautuvat uusimpaan käytettävissä olevaan aineistoon.

Helsingin kaupunki on tarkistanut SYKE:n tulvakarttapalvelusta ne Helsingin rantaviivan alueelle sijoittuvat tulvariskikohteet, joille on tehty maankäytön suunnittelua. Ne kohteet, joille suunniteltu toimenpide poistaa tulvariskin, on ympyröity sekä lisätty selite, mikä suunniteltu toimenpide on. Lisäksi on huomioitu kohteet, joille kohdistuvat toimenpiteet toteutuvat pitkällä aikavälillä sekä ne kohteet, joilta tulvariskiä ei ole mahdollista poistaa. Muutama kohde on vielä tarkistamatta ja tarkistuskierros on pian valmis. Tarkistetut tiedot toimitetaan SYKE:lle.

Myös Espoossa on vastaavia kohteita, joiden mahdolliset tulvariskit poistuvat toteutettavien tulvasuojelutoimenpiteiden kautta. Espoon tulvariskikohteet voisi tarkistaa samojen periaatteiden mukaisesti kuin Helsingissä on tehty. Reetta vie Helsingissä käytetyn luokittelun Teams-kansioon ja

Espoo tarkistaa tulvariskikohteet niiden mukaisesti. Tarkistukset ovat valmiina syksyyn kuulemiskierrokseen mennessä.

Syksyn kuulemisaika on hyvä takaraja sille, että kartat on tulvariskikohteiden osalta ajantasaistettu. Tulvakartat päivittyvät kahdesti vuodessa ja liiteaineistot päivittyvät sitä mukaa kun sinne viedään tietoja.

Kokouksessa todettiin, että pääkaupunkiseudulla maankäytön muutokset ovat nopeita, mikä tulee huomioida tulvakartoissa. Mahdollisuuksien mukaan tulvakartat voisivat toimia maankäytön suunnittelun apuvälineenä, eivätkä pelkästään paikkatietona tulvariskialueista. Kaarina vie tätä viestiä valtakunnalliseen tulvaryhmään.

Tulvakarttapalvelussa on huomioitu vain vesistötulvat ja meritulvat, mutta ei hulevesitulvia. Helsingin kaupungilla on kuitenkin toimenpiteitä ja suunnitelmia myös hulevesitulvien varalle. Jouni järjestää hulevesien hallintaa koskevan kokouksen kaupungin ja pelastuslaitoksen kesken. HSY haluaa pysyä asiassa myös kuulolla.

5. Tulvariskien hallinnan tavoitteet

Tulvaryhmien yksi keskeinen työ on laatia tulvariskien hallintasuunnitelmalle tavoitteet. ELY on laatinut edellisen hallintasuunnitelman pohjalta pohjaehdotuksen tavoitteista vuosille 2022-2027.

Keskeiset tavoitteet ovat edelleen ajankohtaisia, mistä syystä ne on säilytetty. Tehdyt muutokset koskevat pääosin tavoitteiden muotoiluja. Kokouksessa käytiin läpi luonnokset tavoitteista ja keskustelun pohjalta päätetyt muutokset tehtiin suoraan Teams:ssa olevaan luonnokseen.

Tavoitteet ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen liittyen

Sana peittävyysalue korvattiin sanalla vaikutusalue. Tavoitteita muotoiltiin velvoittavampaan suuntaan siten, että *vakituinen asutus on suojattavissa tulvilta*, pelkkä tulviin varautuminen ei riitä tavoitteeksi.

Tavoitteet välttämättömyyspalveluihin liittyen

Keskustelua herättivät sanat vesihuolto ja palvelutavoite sekä näitä koskevat tavoiteasettelut: *Energia- ja vesihuollon toiminta ei keskeydy palvelutavoitetta pidemmäksi ajaksi erittäin harvinaisella tulvalla.*

Sana vedenjakelu on esitetty korvattavan sanalla vesihuolto, joka pitää sisällään sekä vedenjakelun että viemäroinnin. Kokouksessa todettiin, että vedenjakelu on helpompi ja tärkeämpi turvata kuin viemärointi, eikä viemäroinnille esitettyä tavoitetta palvelutavoitteen osalta voi myöskään pitää realistisena. Kokouksessa esitettiin, että tavoitteissa pitäydettäisiin vain vedenjakelussa, koska vesihuollon termi laajentaa tavoitetta merkittävästi. Leena keskustelelee tästä tavoitteesta HSY:ssä ja tavoitetta työstetään yhdessä eteenpäin.

Palvelutavoitteen termin käytön osalta on huomattava myös se, että palvelutavoitteet voivat muuttua. Tästä syystä palvelutavoitteen saavuttaminen voi tavoitteena olla ongelmallinen ja alkuperäisen muotoilu *kohtuuttoman pitkä aika* tästä syystä parempi. Työstetään tavoitteita ja toimenpiteitä rinnakkain.

Sähköverkon palvelutavoitteen osalta on syytä olla yhteydessä energiayhtiöihin.

Lindberg vielä huomautti, että pelastuslaitoksen ensisijaisena tavoitteena on turvata Kauppatori, koska sitä kautta vesi pääsisi myös maanalaiseen verkostoon. Vesi- ja sähkölaitokset huolehtivat lähtökohtaisesti omien toimintojensa suojaamisesta.

Tavoitteet ympäristöön ja kulttuuriperintöön liittyen
Esitettyihin tavoitteisiin ei tehty muutoksia.

Tavoitteet viranomaistoimintaan ja kansalaistoimintaan liittyen
Otsikkoa täytyy vielä muotoilla siten, että siitä näkyy myös esimerkiksi kuntien omistamat liikelaitokset, jotka ovat keskeisiä tulvariskien hallinnassa.

Tavoitteita on tarpeellista vielä täydentää ja tarkentaa mm. vesitilannekuvan osalta.

Tavoitteita muotoiltiin yksilön vastuun ja roolin osalta. Toimenpiteisiin tulee keinoja, joilla yksilöiden tulviin varautumista voidaan tukea.

6. Tulvariskien hallintasuunnitelma

SYKE:ltä on tullut ehdotus tulvariskien hallintasuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta. Rakenne poikkeaa hieman edellisen kierroksen raportista. Lähtökohtaisesti rakenne vaikuttaa hyvältä. Siihen on kuitenkin mahdollista tehdä muutoksia. Kokouksessa esitettiin, että varsinainen raportti voisi olla varsin tiivis ja pitäisi sisällään vain kaikkein olennaisimmat asiat ja tausta-aineistot voisi olla raportin liitteenä.

Edellisellä kierroksella tulvariskien hallintasuunnitelman toimenpiteet esitettiin matriisissa. Matriisi piti sisällään paljon tietoa ja suuresta tietomäärästä johtuen se oli vaikeasti luettava. Toimenpiteiden esittämistapaan voisi tällä kierroksella kiinnittää enemmän huomiota ja etsiä uusia tapoja esittää suurta tietomäärää.

ELY valmistelee uusia toimenpiteitä edellisen kierroksen toimenpiteiden ja saadun palautteen pohjalta.

7. Muut asiat

Valtakunnallisen tulvaryhmän kokous on 20.3.2020. Kaarina osallistuu kokoukseen.

Uudenmaan alueen tulvaryhmille on perustettu yhteinen Teams, jonne kootaan kaikki tulvariskien hallintasuunnitelman aikana muodostuva aineisto, mm. kokousmuistiot ja -aineistot. Teams on sekä Helsingin ja Espoon että Loviisan tulvaryhmien yhteinen, mutta molemmille tulvaryhmille on omat kanavat. Tanja selvittää onko Teamsiin mahdollista saada ns. piilotettu kanava, jossa voisi käsitellä keskeneräisiä asioita, joita ei haluaisi toisen tulvaryhmän saataville.

Kokouksessa esitettiin kysymys koskien [tulvakarttapalvelua](#). Tulvakarttakarttapalvelu on SYKE:n kaikille avoin palvelu, josta löytyvät kaikki ajantasaiset tulvakartat koko Suomen alueelta. Kartat päivitetään kahdesti vuodessa ja kohdetietoja jatkuvasti. Esimerkiksi pumppaamoja koskevat tiedot näyttäisivät olevan Uudenmaan osalta ajan tasalla.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous on 14.5. klo 9-11.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 11.00